

GLOBALNÍ PROBLÉMY VEŘEJNÉHO ZDRAVOTNICTVÍ 2025

Global Problems of Public Health 2025

13.–14. února 2025

Lékařská fakulta Ostravské univerzity

Konference s mezinárodní účastí

KOLEKTIV AUTORŮ

Sborník abstrakt

Ostrava, 2025

Děkujeme partnerům konference

Ústav epidemiologie a ochrany veřejného zdraví
Lékařská fakulta Ostravské univerzity

Kolektiv autorů

Sestavili:

doc. MUDr. Rastislav Maďar, PhD., MBA, FRCPS

doc. Ing. Hana Tomášková, Ph.D.

Mgr. Martina Kovalová, Ph.D.

Mgr. Dagmar Skýbová

Ing. Marcela Stehlíková

Globální problémy veřejného zdravotnictví 2025

Elektronický sborník abstrakt konference

ISBN 978-80-7599-256-7 (online ; pdf)

CC BY-NC-SA 4.0 (Uveďte původ -Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní)

DOI doi.org/10.15452/978-80-7599-256-7.2025

© Lékařská fakulta Ostravské univerzity, 2025

© Autoři příspěvků uvedeni ve sborníku

Autoři odpovídají za obsahovou a jazykovou správnost příspěvku.

Vážené kolegyně, vážení kolegové, milí studenti,

děkujeme za Vaši účast na letošním ročníku tradiční konference s mezinárodní účastí „Globální problémy veřejného zdravotnictví 2025“, která znovu přilákala do Ostravy mnoho kvalitních odborníků.

Čím dál významnějším tématem se vzhledem k demografickým ukazatelům a spektru morbidity populace ČR stává epidemiologie neinfekčních onemocnění, zejména problematika dětské obezity, které se budeme věnovat letos i v příštím roce. Vzhledem k epidemickým vzplanutím různých infekčních nemocí v předchozích měsících, zejména pertuse, mykoplazmat a virové hepatitidy A, do jejíž kontroly navíc vstoupilo akutní zhoršení podmínek následkem povodní v postižených oblastech na Ostravsku, neopomněli jsme ani významnou problematiku infekčních nemocí včetně nákaz spojených s poskytováním zdravotní péče.

Nadále se v rámci této konference věnujeme i dalším klíčovému oblaku, jako jsou hygiena práce, pracovní lékařství, environmentální epidemiologie a recentně se taky věnujeme problematice katastrof a jejich prevenci.

V rámci plenárních přednášek uslyšíme vize hlavní hygieničky ČR o budoucnosti ochrany veřejného zdraví, prezentaci kolegyně R. Zlotkowske z Polska o systému zdravotní péče a prevence u našich severních sousedů a také prezentaci jednoho z největších projektů v našem regionu s názvem LERCO (Life Environment Research Center Ostrava), který ukazuje, že i vědci a věda mohou přispět k pozitivní transformaci regionu.

Jsem osobně velmi rád za hojnou účast mladých odborníků, kteří představují budoucnost našeho oboru a kteří i letos svými prezentacemi naplnili samostatnou sekci. Stejně tak mě těší hojná účast kolegyně a kolegů ze Slovenska, kteří budou v Ostravě vždy vítáni. I jejich zásluhou má konference mezinárodní přesah a přidanou hodnotu s možností sdílet ty nejzajímavější podněty a zkušenosti z naší práce.

Přiložený sborník abstraktů Vám umožní připomenout si klíčové části přednášek i posterových prezentací a možná se i inspirovat do vlastní praxe. Věřím, že i letošní konference přispěje ke vzájemnému obohacení s následným pozitivním dopadem do praxe nás všech.

Děkuji za převzetí záštity nad konferencí ministrovi zdravotnictví ČR Vlastimilu Válkovi, hlavní hygieničce ČR Barboře Mackové a také řediteli Zdravotního ústavu se sídlem v Ostravě Eduardu Ježovi.

Celý náš organizační tým se bude těšit na setkání s Vámi opět příští rok, výjimečně v měsíci květnu v rámci prestižních Pečenkových dnů, s kterými Globální problémy veřejného zdravotnictví v roce 2026 propojíme.

Rastislav Maďar

vedoucí Ústavu epidemiologie a ochrany veřejného zdraví LF OU

děkan Lékařské fakulty Ostravské univerzity

Obsah

PROGRAM KONFERENCE	10
PLENÁRNÍ PŘEDNÁŠKY	16
Healthcare and public health system in Poland	
Zlotkowska R.	17
Projekt LERCO - Environmentální epidemiologie jako nástroj ke zlepšování kvality života v průmyslovém prostředí (VP8)	
Tomášková H., Jiřík V., Šlachtová H., Riedlová P., Jandačková V.	18
PROBLEMATIKA INFEKČNÍCH NEMOCÍ.....	19
Ohlédnutí za rokem 2024 – z pohledu výskytu respiračních infekcí rokem „pertusovým“ a „mykoplazmovým“	
Bílková Fránková H.	20
Globalizácia a jej vplyv na zdravie ľudí	
Hudečková H.	21
Epidémia vírusovej hepatitidy typu A na východnom Slovensku 2023-2024	
Varga J. , Mikas J. , Vypušťáková A.	22
Mimořádné očkování proti hepatitidě A v Ostravě	
Macounová P. , Tomášek I.	23
Odolnosť zdravotníckych systémov voči ohrozeniam verejného zdravia (skutočne sme sa poučili z poslednej pandémie?)	
Letanovský P., Grendová K., Kačmariková M.....	24
OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI.....	26
Silikóza z umělého kamene	
Lipšová V., Pelclová D., Bubeníčková J.	27
Prevence neprofesionálních onemocnění v pracovně-lékařských službách	
Šplíchalová A.	29
Hodnotíme správně závažnost – míru zdravotního rizika profesionální expozice karcinogenním látkám na pracovišti	
Vít M.	30
Mikroklimatické podmínky na pracovištích v ČR a evropských zemích – v kontextu klimatické změny	
Prokšová Zuská L.....	31

PROBLEMATIKA OBEZITY	32
Vliv „plant based diet“ na prevalenci obezity a nadváhy	
Bužga M., Němček K., Kovalová M.	33
Socioekonomické nerovnosti v obezitogenním prostředí v Brně	
Bartošková A., Lam T., Pikhart H., Lakerveld J.	34
Obezita v dětském věku	
Boženský J.	36
Praktické využití telemedicíny ke sledování dětských pacientů s obezitou	
Dudek R., Berská L.	37
Regionálne rozdiely vo výskyte determinantov nadváhy a obezity na Slovensku	
Malobická E., Baška T., Zibolenová J., Madleňák T., Hudečková H.	38
Program „Solíme méně“ – pilotní projekt	
Fošum M., Hlaváč I.	39
The Role of Conservative Treatment in Regional Variations of 30-Day AMI Mortality: THE Czech Republic Study	
Hlaváč I.	41
MLADÍ VÝZKUMNÍCI	43
Obstrukční spánková apnoe u obézních adolescentů – pilotní screening	
Chudý M., Novotná A., Gottfriedová N., Blažková P., Lokajová B., Bunganič R., Slonková J., Boženský J., Bužga M.	44
(Dez)informace a zdraví: nástroje pro analýzu mediální aktivity a možnosti jejich využití k predikci epidemiologických trendů	
Obšilová D., Ivanová K.	45
Vzrůstající rezistence k dezinfekcím	
Godi K., Krejčí E., Sobotíková K., Stryjová L.	46
Screening zdravotního stavu obyvatel ve vesnických komunitách Konžské republiky	
Jarešová K., Macounová P., Maďar R.	47
FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ I.	48
Kardiometabolické zdraví populace Česka – výsledky studie EHES	
Lustigová M., Čapková N., Žejglicová K.	49
Užívání psychoaktivních návykových látek u adolescentov na Slovensku	
Baška T., Malobická E., Madleňák T., Čičová S., Hudečková H.	50
Porovnanie úrovne pohybovej aktivity u dospeljej populácie za obdobie rokov 2013 – 2022	
Kačmariková M., Ochaba R., Wsolová L.	51
Medicínská metrologie jako součást veřejného zdravotnictví	
Rybář J., Smetánka A., Onderčo P., Leja J., Gerneschová J.	52

Metrologie ionizujícího záření (měření, ochrana a vliv na lidské zdraví)	
Leja J., Rybář J., Smetánka A., Onderčo P., Gernesochová J.	53
Analýza vývoje počtu endoprotéz kolenních a kyčelních kloubů v České Republice	
Spoustová Tauchmanová M., Spousta T., Hodač J., Hodačová L.	54
Kvalita života pacientov so syndrómom spánkového apnoe	
Mucska M., Seňavová M., Ochaba R.	55
Inovácia výučby v oblasti ochrany a podpory zdravia	
Argalášová L., Tomášková H., Hirošová K., Samohýl M., Babjaková J., Soldán M., Wrba T., Mayer-Vargová K., Vondrová D., Matejčková L., Hadvinová L., Dorko E., Kostičová M., Hnilicová S., Jurkovičová J.	56
ONKOLOGICKÁ ONEMOCNĚNÍ	58
Rizikové faktory a možnosti prevence karcinomu pankreatu	
Pospíšilová G.	59
Úroveň informovanosti o karcinóme krčka maternice u žien z marginalizovaných rómskych komunit na Slovensku	
Melichová J., Sivčo P., Plančíková D., Rusnák, M., Majdan M.	61
Program časného záchytu karcinomu prostaty v ČR – první rok po spuštění programu	
Hanzlíková P., Kolektiv pracovníků NSC a UZIS.	62
Přínosy a úskalí klasifikace PI-RADS (Prostate Imaging Reporting and Data System) v detekci acinárního a neacinárního karcinomu	
Švecová J., Hanzlíková P.	63
Psí čich v medicíně: Případová studie časně diagnostiky karcinomu ovaria a ověření meze detekce psího čichu	
Riedlova P., Tavandzis S., Kana J., Roubec J.	64
FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ II.	65
Obecná a specifická zdravotní gramotnost sportovkyň – současné výzvy pro veřejné zdravotnictví	
Hladíková E., Ivanová K.	66
Dvě dekády studie HAPIEE: Pokračování longitudinálního sledování zdraví a životních podmínek stárnoucí české populace	
Dalecká A., Pikhart H., Čapková N., Kubínová R., Bobák M.	67
The burden of human papillomavirus among Slovak Roma residing in marginalized communities	
Sivčo P., Melichová J., Plančíková D., Majdan M., Rusnák M.	69
Dôvera žien z marginalizovaných rómskych komunit v zdravotnícky systém na Slovensku	
Plančíková D., Melichová J., Sivčo P., Rusnák M., Majdan M.	70
Definice zdravotní služby dle zákona o zdravotních službách	
Zonek V.	71
Manažment kvality na vybranom oddelení nemocnice	
Grendová K., Moravčíková S.	72

Význam telemedicíny pro prevenci	
Doležel J.	73
Vliv znečištění ovzduší na vybrané parametry imunitního systému, 8-isoprostan, a alfa-1-antitrypsin žijících lidí v environmentálně odlišných regionech	
Jiřík V., Machaczka O.	74
Snižování rizika katastrof vyvolaných hydrometeorologickými jevy	
Danihelka P., Kempná K., Gottfriedová N., Novotná A.	75
POSTERY	77
Stanovená měřidla ve zdravotnictví – komparace mezi ČR A SR	
Smetánka A., Rybář J., Leja J., Gerneschová J.	78
Odborná, zdravotní a psychická způsobilost řidičů tramvají	
Onderčo P., Rybář J., Leja J.	79
Hluk a vibrace – globální problém veřejného zdraví	
Onderčo P., Rybář J., Ďuriš S., Smetánka A., Leja J.	80
Pravidla a postřehy pro správné měření krevního tlaku	
Smetánka A., Rybář J., Ďuriš S., Onderčo P., Leja J.	82
Úloha vitamínu A pri znižovaní rizika alergií u novorodencov	
Hrubovčák Tejová M., Rimárová K., Dorko E., Miškárová S., Kluková D.	83
Diabetes mellitus v Slovenskej republike	
Dorko E., Miškárová S., Hrubovčák Tejová M., Ostafiichuk A.	84
Analýza výskytu detskej nadváhy a obezity v jednotlivých krajoch Slovenska v rokoch 2018–2022	
Šteklačová N., Kelčíková S., Malobická E., Hudečková H.	85
Problematika nozokomiálnych nákaz na klinike pediatrickej onkológie	
Rimárová K., Arvai J., Dorko E., Miškárová S., Hrubovčák Tejová M., Ostafiichuk A.	86
Výskyt alimentárnych chorôb v Slovenskej republike v rokoch 2010 – 2021	
Tihányi J., Červená L.	87
Incidence, epidemiologie a komplikace endometriózy: postižení sakrálních kořenů a plexu	
Pomaki M., Vilímek D., Hanzlíková P.	88
Odpady jako alternativní zdroj energie	
Švédová B., Kucbel M., Raclavská H.	89
Projekty zdravotní prevence podpořené Statutárním městem Ostrava 2024	
Janíková M., Macounová P., Jarešová K., Tomášek I., Tomášková H.	90
Postoje a spôsob správania sa majiteľov domových studní – výsledky celoslovenského dotazníkového prieskumu	
Sovičová M., Baška T., Hudečková H., Eštoková M., Valovičová Z., Záborský T., Zibolenová J., Tatarková M., Marušiaková M.	91

Životní styl osob žijících v rozdílném environmentálním prostředí	
Tomášková H., Riedlová P., Šlachtová H.	92
Vliv relativní délky telomer na zdraví: Souvislost se znečištěním ovzduší a životním stylem	
Kramná D., Riedlová P., Tomášková H., Jiřík V.	93
Celoživotní ztráty v důsledku kardiovaskulárních a respiračních onemocnění způsobených znečištěným ovzduším ve znečištěných a neznečištěných oblastech	
Janulková T., Jiřík V.	94
Vnímání environmentálních problémů ve dvou oblastech ČR a SR zatížených průmyslovým hlukem	
Tomášková H., Stanovská M., Šlachtová H., Potužníková D., Rams., Ondrusová V., Hirošová K., Kriššáková M., Argalášová L.	95

UŽÍVANIE PSYCHOAKTÍVNYCH NÁVYKOVÝCH LÁTKO U ADOLESCENTOV NA SLOVENSKU

Baška T.¹, Malobická E.¹, Madleňák T.², Čičová S.³, Hudečková H.¹

¹Ústav verejného zdravotníctva JLF UK v Martine, SK

²Katedra geografie a geológie, Fakulta prírodných vied, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, SK

³Klinika pediatrie FN Trenčín, SK

Úvod: Správanie adolescentov významnou mierou determinuje okrem iného aj regionálne sociálne prostredie. V príspevku analyzujeme regionálne rozdiely vo výskyte vybraných ukazovateľov užívania psychoaktívnych návykových látok u adolescentov na Slovensku.

Metodika: Súbor tvorí 1621 respondentov vo veku 15 rokov zhromaždených v rámci medzinárodnej prierezovej dotazníkovej štúdie Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) realizovanej na Slovensku v roku 2022. Analyzujeme prevalenciu užívania alkoholu, fajčenia cigariet, elektronických cigariet a kanabisu a s nimi súvisiacich faktorov v definovaných regiónoch Slovenska reprezentujúcich liberálne prostredie najväčších miest, urbanizované prostredie krajských miest, konzervatívne prostredie, prostredie s maďarskými menšinami a periférne prostredie so socioekonomickými problémami.

Výsledky: V prevalencii užívania alkoholu (32,2 % chlapci, 35,5 % u dievčatá) a kanabisu (7,3 % chlapci, 4,9 % dievčatá) aspoň raz za mesiac neboli prítomné pozoruhodné regionálne rozdiely. U dievčat dominovalo fajčenie cigariet v liberálnom prostredí (31,3 %) v porovnaní s celoslovenskou prevalenciou (18,7 % chlapci, 18,9 % dievčatá). Fajčenie elektronických cigariet presahovalo celoslovenskú prevalenciu (19,7 % chlapci, 23,5 % dievčatá) v najväčších mestách (30,9 % chlapci, 37,1 % dievčatá) a prostredí s maďarskými menšinami (33,7 % dievčatá), pričom najmenej rozšírené bolo v konzervatívnom prostredí (11,2 % chlapci, 9,9 % dievčatá).

Záver: Najvýraznejšia súvislosť s regionálnym sociálnym prostredím bola prítomná v prípade fajčenia, čo pravdepodobne odráža meniacu sa epidemiologickú situáciu v prospech nárastu užívania elektronických a poklesu fajčenia klasických cigariet.

Kľúčová slova: Health Behaviour in School-aged Children, adolescenti, fajčenie, elektronické cigarety

Korešpondujúci autor:

Prof. MUDr. Tibor Baška, PhD.

Ústav verejného zdravotníctva

Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Univerzita Komenského v Bratislave, SK

tibor.baska@uniba.sk

Globální problémy veřejného zdravotnictví 2025

Elektronický sborník abstrakt konference

ISBN 978-80-7599-256-7 (online ; pdf)

CC BY-NC-SA 4.0 (Uveďte původ -Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní)

DOI doi.org/10.15452/978-80-7599-256-7.2025

© Lékařská fakulta Ostravské univerzity, 2025

© Autoři příspěvků uvedeni ve sborníku

Autoři odpovídají za obsahovou a jazykovou správnost příspěvku.